

SA-I : 2021

દૌરણ : 6

વિષય :- ગુજરાતી

સ્કીમ

૧૫/૨૦

પ્રશ્ન-1(અ) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખી (ગર્ભ તે પ્રશ્ન) <૦૬>

(૧) નદીર સ્થળોની સ્વચ્છતા જાળવવા સમર્થ નીચે પ્રમાણે

પ્રયત્ન કરીશું :

- કચરો કચરાપેટીમાં જ નાખીશું.
- ગર્ભ ત્યાં પૂંકીશું નહીં કાં પાનની ભયંકારી મારીશું નહીં.
- ગાંધકી કરીશું નહીં
- શૌચ તથા વેશાબ શૌચાલયમાં જ કરીશું.
- નદીર સ્થળોની દીવાલો પર ચાડાંચવણો લાટાં કી ચિત્રશમળ નહીં કરીશું.

(૨) માણસે બીજા મૂર્ત નેઈ આશ્ચર્ય અનુભવવું, કારણ કે બીજા મૂર્ત પ્રથમ મૂર્ત જેવીજ હતી. માંદર મારે સ્વેકસમાન બે મૂર્તઓની જરૂર ન હતી.

(૩) સાંઈ જમતી વખતે બાદશાહ જેવાં કૌળિયો ભરવા જાય છે, તેવામાં જ સ્વેક ગરોળી રૂપ કરતી સ્ત્રીઓ પાળીમાં પડી. આઈ સવારથી જ આણું કંઈ ને કંઈ બચ્ચા કરવું હતું, તેથી બાદશાહ કુસ્સી પયા.

(૪) તેવકી ગામના પાદરમાં ફુલુલુલુ, આટા પાટા, આંબલી - પીપળી, કુસ્તી, ભૂસકા મારવા, વડની વડવાઈએ દોંચવાની સમત વગેરે સમતોની વાત કરી છે.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખી (ગર્ભ તે પ્રશ્ન) <૦૬>

(૧) ભારતમાં હિન્દુ, મુસ્લિમ, શીખ, ઈસાઈ, જૈન, પારસી, બૌદ્ધ વગેરે ધર્મ પાળતી પ્રજા વસી છે. બધાં કોઈ પણ પ્રકારના ભેદભાવ વગર સંપીને પ્રેમપૂર્વક રહે છે. આઈ નાત - નાત કે સમીરી - ગરીબોના ભેદભાવ નથી. તેથી ભારતમાં વસતી પ્રજાને કોવ સ્વેકસમાન ગણી છે.

૧૧/૫૦

1005: J-42

2: 10/10/18

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા

(૨) પાકની લાલણી વાઈ ગયા પછી કાલમમાં ગૂંથીને કોં જૂંડીને લેમાંથી અનાજ કાઢવા માટે, ડુંડોચી માંથી દાણા અમગ પાડવા માટે, અનાજ નોંઢિપણી ને સાથ કરવા વગેરે કામ માટે ખજાં કરવાં પડી.

(૩) રસ્તે ભાતને ગમે તેટલી મુશ્કેલ હોય, કાંચ, કાંકરા અને ઘીમ દેખતી રીતીથી ભરેલી હોય પણ આખળી હિંમત રાખી નેઈએ નહિ. દારૂખી આગળ ની આગળ વધનાર જ મંગલ સુધા પૂરીથી શકી છે. એટલે કવિ હિંમત ખીવાળી ના પાડે છે.

(૪) 'સામ સાદ કરે' એટલે સીમ ખીતારી. ખેતરમાં ખાજરા, જુવાર વગેરે દાખ્યાં વયાં છે. હવે લાલણીનાં સમય આપ્યાં છે. તેથી સામ પછેડી અને દાતરડાં મઈને લાલણી માટે ખેડતીને સાદ કરે છે.

(ક) એક વાક્ય માં જવાબ લખી. <<૫>>

- (૧) મંગલ ગામમાં મશરાજે ડેરડેર ગરીબાઈ અને ગંદકી નેયાં.
- (૨) દરખાંદ શેડના ઘેર ગાય વિચાય એવી હીવાખી લેના માટે દરખાંદે મલોક કપાસિયા ખરીદ્યા, રતા.
- (૩) સંતાનો ભેગા મળીને હિંદમાતાને (હિંદુસ્તાની પાવન ભાગને) વંદન કરી છે.
- (૪) કવિએ પગલે-પગલે સાવધ રહીવાનું કહ્યું છે.

अ-2(अ) सातों विकल्प शीघ्र ज्ञाप्य लघी. (7)

- (1) आ
- (2) महाराज
- (3) पीडित
- (4) शिरामण
- (5) आत
- (6) वंदन
- (7) धारकची

(B) नीझां नीडां (5)

A B

(1) रीसवी - रूशन	-	अध्यापक
(2) महानतनी भौसभ	-	पुस्तकगीत
(3) इंदुमाताने संवाधन	-	आर्षनागीत
(4) पगर्भ - पगर्भ	-	शौर्यगीत
(5) विश्वामनी युक्त	-	मातृरक्षक

(C) काव्य पंक्ति पूर्ण करी. (4)

लीसां कुंभन व्याख्या
ने अज्जो हृद कपास शी - - - लार्थ ! भौसभ.
हुवार लीधी लुभेज्जुभ
ने ह्रीयाभां हुत्तास शी - - - लार्थ ! भौसभ.

પ્રશ્ન-૩(અ) ઇંકનાંદ લખી (ગભી તે ચીક)

૫

૧) બિરબમ

અકબર બાદશાહના દરબારમાં બિરબમ નામી ચીક અતુર વજર હતા. બાદશાહ ચીકને જાતજાતના કીચડા પૂછતા અને બિરબમ ચી કીચડા હકીમી વ્યાપતા. ચીકવાર બાદશાહ અકબર સવારના પહીરમાં ઝાડુવાળા નું મીં નીચું અને ચીકનો દિવસ બગડ્યા. બાદશાહ તે નીકરને અપશુકાનયાન સમજી ની કાંસીની સજા કરાવી. બિરબમ ની આ વાતની જાણ થઈ ત્યારે તેણી પેમા નીકરને બચાવવા અતુરાર્થે વાપરી. બિરબમને જાણાવીને શુક્રિતથી દીવરે નીકર બચી ગયો અને બાદશાહ અકબર ની વહીવટ પણ દૂર થઈ ગયો.

૨) દરખાંદ

દરખાંદ શીઠ માર્ચે રાતી પાંચાળી ખાધી પહીરતા. ઘીતિયું પહીરતા અને પગમાં મીચડી પહીરતા. માનતાં માનતાં દાખમાં ઘીતિયાની હીડી રાખતા. કબમાં લાંબી લેખણ રાખતા. ગામ આખું અંગૂઠાલાપ હતું. માત્ર દરખાંદ જ બલેલા હતા. દરખાંદ શીઠ ગામનીકીને દસ્તાવેજ લખી વ્યાપતા તેમજ ખાતું પાડી વ્યાપતા તેમજ સારામાઠા પ્રસંગે કંડીમી કી કાંજામી પણ લખી વ્યાપતા; દરખાંદ શીઠે કદળસંગે સારીનું વીર વાળવા તેમજા ધિતાજના કારજ પ્રસંગેના કાગળી ચીવા લખ્યા કી કદળસંગે હીજાન થઈ ગયા. દરખાંદ શીઠની અવલગચંડાઈને કારણે કદળસંગના ખાતુનું કારજ સાલ દિવસ સુધા ચાલ્યું. આમ દરખાંદે કદળસંગે સારી 'ચીવા સારી લેખા' નું વર્તન કર્યું.

(બ) કૌણ બીલે છે. કૌને કહી છે તે લખો, (4)

- (1) શિલ્પી સ્વાર્ણ માલાસને કહી છે.
- (2) સૌંદર્ય સ્ત્રી કુપક ને કહી છે.
- (3) કદળસંગ - દરખમંદને કહી છે.
- (4) વૈગમ બીલે છે અને બાદશાહને કહી છે.

(ક) ખાલી જગ્યા પૂરી. (4)

- (1) ગોંદકું
- (2) દરખમંદ
- (3) લીસકૂટ
- (4) પલાત

(ડ) ગદ્યસમીક્ષા (4)

- (1) શાહમુગનું અસલ રહીકાલ આશ્કિષ્ટા છે.
- (2) વિમાયતના રાજા શાહમુગનો ખાંઈ ખીતાની રીપીમાં ખીસી છે, કારણકે તે બહુ જ સુંદર રીપી છે.
- (3) મુસલમાનો ખીરની જગામાં શાહમુગનો ઈંડાં રોગી છે, કારણકે આ ઈંડાં ખવિયા ગલાય છે.
- (4) શાહમુગના ગળામાંથી ગર્ભ તે સીજ કરે ખસાર વર્ધાય છે.

પ્રશ્ન 4(અ) સૂચના પ્રમાણે લખો.

(1) સમાનાર્થી શબ્દ આપો. (2)

- (1) શાંત, શબ્દવિનાયુ (3) ઉચ્છ્વ
- (2) નીડર (4) મુશ્કીલ

(2) વિરોધી શબ્દ આપો. (2)

- (1) ગરીબ (3) અસંતોષ
- (2) અંધારું (4) અસત્ય

<3> શરિયતીગીની અર્થ આપી. <2>

<1> દોડી દીલું

<2> શરિયાતકરવી

<4> રાજ સમૂહ માટે એક શબ્દ લખી. <2>

<1> સીનાવરણી

<2> વાળુ

<3> શિસ્ત

<4> અખૂર

<5> સાચી વૈડળી લખી. <2>

- યુક્તિ, પાણિયારી, નુકસાન, મૂકસીવક

<6> વિરામચિહ્નની આલખાવી. <2>

- (જ ઙ) અવલરણાચિહ્ન

- (:) ગુરુવિરામ

<7> સંગા શીર્ષી. <1>

<1> દૂધ

<2> લશ્કર

<8> સંગાના પુકાર જલાવી. <1>

<1> સભા - સમૂહવાચક સંગા

<2> આનંદ - ભાવવાચક સંગા

<9> શબ્દોની શબ્દકૌશલા ક્રમમાં ગીઠવી. <2>

<1> ગરનાળું, ગવનમંજા, દૂધળ, પાતણા

<2> લશ્કર, વૈદ્ય, શિરામળ, સરખાવ.

प्रश्न-5(अ) कीर्तपत्र अथ विषय पर विवेक लिखी.

10/1

1) भारतीय त्योहार

- व्यापक त्योहार - धार्मिक महत्व - त्योहार की उत्पत्ति - त्योहार अथ त्योहारों का कारण - उपसंहार.

2) वर्षा ऋतु

उत्थापना - वर्षा ऋतु का आगमन - वर्षा ऋतु का स्वागत - वर्षा ऋतु का अर्थ - अतिवृष्टि - वर्षा ऋतु का त्योहार - मानव जीवन में वर्षा ऋतु का महत्व - उपसंहार.

3) गाम्भीर्य पाठ

पाठ्य ऋतु का वर्णन - पाठ पर अश्लेषता का अर्थ और उत्सवों का वर्णन - पाठ का अर्थ अथ अर्थों का वर्णन - अश्लेषता अथ अर्थों का अर्थ - पाठ की विशेषता - उपसंहार

4) भुजा पर कीर्त लिखी.

6

विषय :- अर्थ कीर्त

विवेक :- अर्थ कीर्त की

Dr. K. S. Rana
उच्च प्राथमिक विभाग
प्राथमिक: श्री अश्लेषा भद्रा
मो: 9106630770